NEVRARGYL Dr. BOUSQUET

NEVRARGYL du Dr. Bousquet 140 faub. St-Honore PARIS

Calmează imediat durerile de cap și orice nevralgii —

FARMACII și DROGUERII

ABONAȚII „UNIVERSULUI“

cari vor trimite direct Societății [illegible] secțiunea „Universul“, București, calea Griviței [illegible] — vor primi:

1) O POLIȚĂ NOUĂ DE AS[illegible] LEI cu amortizare și premii în bani și lozuri [illegible] Loteriei Statului achitată înainte pe 3 luni, participând la tragerile [illegible]tății din lunile Aprilie, Mai și Iunie 1941.

2) UN SFERT DE LOZ AL LOTERIEI STATULUI PENTRU CLASA 4-a — CONFORM NOULUI PLAN — IN VALOARE DE LEI 1000—, participând la tragerile clasei a 4-a din 15 și 16 Aprilie 1941.

Acești abonați ai „Universului“ primesc scutire de rate pe baza abonamentului și anume: pentru fiecare abonament anual se eliberează de plată 4 rate lunare a lei 220.—, dela sfârșitul asigurării. In felul acesta, durata plății primelor, care pentru această asigurare este de 10 ani, se reduce pentru abonat la 7 ani.

Continuând plata ratelor de asigurare de lei 220.— lunar vor mai primi în dar:

1. La achitarea ratei a 4-a lunare un cuțitaș cu două limbi și tirbușon;

2. La achitarea ratei a 12-a lunare, una casetă cu 6 cești și 6 farfurioare de Karlsbad.

Se poate cere trecerea dela o asigurare veche la o asigurare nouă, în condițiunile sus arătate.

Apartamente de inchiriat

în str. N. Golescu Nr. 20 și Calea Griviței 23

Vizitarea apartamentelor se poate face zilnic între orele 10—12 și 15—18.

Doritorii sunt rugați a se adresa la Soc. de Asigurări „Franco-Română“, Calea Griviței Nr. 23. 4900

In sfânta și marea zi Luni

Așa încep dumnezeeștile slujbe din săptămâna aceasta, numită „Săptămâna Patimilor Domnului“, căci în ceas adânc din noapte și în glas duios, Biserica cântă chinurile ce a îndurat Mântuitorul pentru scăparea noastră din blestemul de demult.

In chip special, Biserica face pomenire în această zi de vânzarea lui Iosif de către frații săi, pe 30 de arginți, și ne amintește și de smochinul fără roadă blestemat de Domnul.

Pentru ce această pomenire? Fiindcă Iosif este chipul Mântuitorului. Ca și acela Christos a pătimit dela neamul său. Și El a fost vândut tot pentru 30 de arginți, aruncat în groapa mormântului. Cum a ieșit Iosif din groapă și a ajuns mare în Egipt, așa și Christos a înviat și ajuns Stăpânul a toate. Precum Iosif era vistiernicul și împărțitorul pâinii în Egipt, tot așa Mântuitorul hrănește toată omenirea cu trupul și sângele Său.

Smochinul, aflat fără fructe, înfățișează sinagoga, în care Iisus n'a aflat roadă. Ea n'a avut decât umbra Legii. Când a venit Harul cel desăvârșit, ea a încetat și s'a uscat.

Smochinul mai înfățișează sufletul lipsit de fapte bune, care a doua zi (viața de dincolo), Dumnezeu îl va blestema. Da, da, omul pământesc este ca un pom cu frunze, dar fără roade. Sf. Evanghelie ne spune că a doua zi când au trecut pe lângă smochin și l'au văzut uscat, ucenicii s'au mirat. Tot așa se va mira omul pe care-l va apuca moartea nepregătit, căci va auzi: „Du-te dela mine, blestematule, în focul cel veșnic...“.

De aceea, cititorule, fii cu luare aminte și ascultă ce grăește Biserica: Iată mirele vine în miezul nopții și fericită va fi sluga pe care o va afla priveghind. Și iarăși nevrednic este pre care o va afla lenevindu-se. Vezi dar suflete al meu cu sufletul să nu te îngreuiezi, ca să nu te dai morții și afară de împărăție să te încui, ci te deșteaptă strigând: Sfânt, sfânt, sfânt ești Doamne, miluește-ne pre noi.

Pr. T. NEGOIȚĂ

Troița militară din Orăștie

Memento

CALENDAR

LUNI 14 APRILIE

Ortodox: Martin al Romei.
Catolic: Tiburțiu.

✻

Protestant: Tiburțiu, Valeriu.
Moartea fabulistului francez **La Fontaine** (1695).

✻

Răs. soarelui 5.46; Ap. soarelui 18.50.

FAPTE ȘI GANDURI DIN ALTE VREMI

14 APRILIE

1775. Divăniții din Moldova înaintează Domnitorului o anafora în care arată relațiile dintre proprietari și locuitori și raportul dintre țăranul român și locuitorii țării.

Divăniții după ce fac un scurt istoric al acestei probleme precum a fost obiceiul din vechi și cum s'a urmat mai pe urmă închee așa: „Acum, de vreme ce Dumnezeeasca Pronie bine voind Patriei noastre au înălțat iarăși pe Măria Ta între alte folositoare obștești îndreptări, vei pune și această pricină, care iaste de obște, la bună orânduială. Socotința noastră la aceasta într'acest chip iaste: de vei găsi și Măria Ta cu cale, de vreme ce acum ne-am învrednicit a câștiga statornicia cea dorită a stărei și a stăpânirei, fără a nu fi îngrozite inimile locuitorilor de prefacere și nestrămutare, ce fieşte carele nădăjduește așezarea, odihna și chiverniseala sa, la locul ce se află nu le va cădea cu greu ca să lucreze la stăpânii moșiilor pe care se hrănesc și se chivernisesc, din zece zile una, dând și dejma din rodul de a zecea după obicei, însă cu hotărâre ca să nu fie volnici așí ridica nimic de pe țarină păn nu vor face întâi știre stăpânului moșiei, ca să trimită să-și ia dejma, și această rânduială de slujbă a locuitorilor socotim că nu numai nu le va fi lor de stricăciune, ce încă și spre îmbelșugarea și fericirea țărei și a tuturor de obște, care, de vei socoti Măria Ta, să se întărească..“

Anaforaua aceasta a fost semnată de: Gavriil Mitropolitul Moldoviei, **Iordache Sturdza** vel vornic, Costache Mila vornic, Vasile Roset vel vornic, **Ion Balș** vistiernic și **N.** Roset vel vistiernic.

Documentul a fost publicat de C. Erbiceanu în lucrarea sa despre Istoria Moldovei.

GEORGE DINCA

RADIO

EMISIUNI IN LIMBA ROMANA ALE POSTURILOR STRAINE DE RADIO

— (Ora românească) —

6,30: DUNAREA (325,4 m.). și postul pe unde scurte D.X.O. (49.3 m.)
17,30: DUNAREA (325.4 m.).
18.20: ROMA (2RO) (19.7 m.— 25.51 m.).
20.14: BUDAPESTA (549.5 m.).
20,30: DUNAREA (325.4 m.).
20.45: ATENA (499 m. — 42.4 m.).
21: GR. II Italian (263.2 m.— 221.1 m.).
21: ROMA (2OR) (31.15 m.— 25.4 m.—19.61 m.).
22.20: ROMA (2OR) (31.15 m. —25.4 m.—19.61 m.) numai Duminică.
22,30: DUNAREA (325.4 m.).

**LUNI 14 APRILIE
RADIO-ROMANIA
1875 m 160 kHz. 150 Kw.**

**RADIO-BUCUREȘTI
364.5 m. 823 kHz. 12 Kw.
POSTUL PE UNDE SCURTE
32.4 m. 9260 kHz. 2 Kw.**

6.45—8.45: ORA DIMINEȚII: Radio-Jurnal (I).

13: Radio-Jurnal (II).

13.15: Muzică italiană (discuri): Concert în la major de Vivaldi; Sento nel, cor de Scarlatti (voce: Tito Schipa); Grave de Tartini (voce: Miquel Candela); Sonată în la major de Scarlatti (pian); Intermezzo din „Sora Angelica“ de Puccini (Orch. simf. din Milano dirij. de Lorenzo Molajoli); Ave Maria din „Otello“ de Verdi (voce: Dusolina Giannini); Visul din „Guglielmo Ratcliff“ de Mascagni (Orch. simf. din Milano dirij. de Gino Neri); Clopoțelul fermecat din Mangiagalli (Orch. simf. din Milano dirij. de Tullio Serafin).

14: Muzică franceză (discuri): Adagietto din „Arleziana“ de Bizet (orch. simf. din Filadelfia, dirijată de Leopold Stokowsky); A patra fericire de César Franck (voce Georges Thill).

14.10: Radio-Jurnal (III).

14.30: Continuarea muzicei franceze (discuri): Nocturnă din „Triumful dragostei“ de Lulli (orchestra simf. din Filadelfia, dirij. de L. Stokowsky); Poemul de Chausson (vioară și orch. simf. din Paris, dirij. de George Enescu); Rédemption de César Franck (orch. Lamoureux, dirij. de Albert Wolff).

15: Radio-Jurnal (IV). Jurnal cultural.

18: Requiemul de Verdi (discuri) (voce: Fanelli Cattaneo, Pinza, Giudice, corul și orch. Operei Scala, dirij. de Carlo Sabaino).

19.20: Jurnal pentru străinătate în limba turcă.

19.30: Jurnal pentru străinătate în limba jugoslavă.

19.40: Jurnal în limba greacă.

19.50: Serviciul de știri germane.

20: Radio-Jurnal (V).

20.15: Muzică vocală (discuri).

20.25: D-na Emilia Guțianu, voce acompaniată de armonium: J. Seb. Bach: Ești lângă mine; Haydn: Arie din „Creațiunea“; César Franck: Ave Maria; Mozart: Alleluia; Max Reger: Cântecul de leagăn al Mariei.

20.30: Jurnalul pentru străinătate în limba turcă.

20.45: Prof. Gh. Brătianu: Destinul românesc.

21: ORA ITALIEI: I. Vaticanul, de prof. Al. Marcu; II. Muzică religioasă italiană (discuri): Sicut cerus, motete de Palestrina, corul Capelei Sixtine; Benedixisti de Goevanm Gabrielli corul Academiei religioase din Berlin; Improperia și Offertorium de Palestrina, corul capelei Sixtine; Arie din Stabat Mater de Rossini, voce: Florence Austral; Tu es Petrus de Perosi, corul capelei Sixtine; III. Jurnal italian.

22: Radio-Jurnal (VI); Sport.

22.20: Vioară (discuri): Te Deum de Haendel; Cântec de noapte de Elgar (vioară: Arthur Catterall).

22.30: Variații simfonice de César Frank (Alfred Cortot, pian și orchestra filarmonică din Londra, dir. de Landon Ronald).

22.45: Quartetul Al. Teodorescu (Al. Teodorescu-vioara I, I. Jelescu-vioara II, Alex. Rădulescu-violă și Ion Fotino-violoncel): Quartet în re major de César Frank.

23.15: Jurnalul pentru străinătate în limbile germană și italiană.

23.30: Muzică simfonică (disc.): Concertul italian de Bach (Orch. filarm. din Berlin, dir. de Hans Schmidt-Isserstedt).

23.45: Jurnalul pentru străinătate în limba franceză și engleză.

Nepotrivirile între programele publicate la această rubrică și emisiunile posturilor noastre de radio se datoresc faptului că schimbările ni se trimit după tipărirea ziarului.

**MARȚI, 15 APRILIE
RADIO-ROMANIA
1875 m. 160 kHz. 150 Kw.**

**RADIO-BUCUREȘTI
Postul pe unde scurte
32, 4 m. 9260 kHz. 2 Kw.**

6.45—8.45: ORA DIMINEȚII: Radio-Jurnal (I).

13: Radio-Jurnal (II).

13.15: Concert de muzică engleză (discuri): Lebăda de argint de Gibbons și Blonda Phylls de Farmer; Sonata de Eccles (vioară: Jaques Thibaud); Melodie de Vere (voce: John Fee); Nocturnă în la de Field (pian: Myra Ness); Quartet de coarde Nr. 6 de Matthew Locke; Chaconne de Purcell (Societatea de instrumente vechi); Coral de Croft.

13.50: Serviciul de știri germane.

14: Muzică nordică (discuri): Dureri de Grieg (orch. filarm. din Berlin dirij. Schmidt-Isserstedt); Romanța Nr. 2 de Sibelius (vioară): Francesco Asti și orchestră simfonică).

14.10: Ora oficială; Radio-jurnal (III).

14.30: Muzică slavă (discuri): Preludiu din „Khowantchina“ de Mussorsky (orch. Hallé, dirij. de Hamilton Harty); Serenadă de Dvorak (orch. filarm. din Berlin dirij. de Hans von Benda); Studiu Nr. 7 de Chopin; Paștele rusesc de Rimsky-Korsakoff (orch. simf. din Filadelfia dirij. de Leopold Stokowsky).

15: Ora oficială; radio-jurnal (IV); Jurnal cultural.

18: Muzică religioasă (discuri): Cantate domino de Alain (corul Catedralei din Lyon); Requiem de Fauré (corul Societății Bach, orch. și orgă, dirij. de Gustave Dret); Coral din „Requiemul“ de Brahms; Coruri din „Requiemul“ de Mozart.

18.50: Cronica artistică.

19.05: Corurile marilor Catedrale (discuri): Două motete de Joh. S. Bach (Corul Catedralei St. Toma din Leipzig).

19.20: Jurnal pentru străinătate în limba turcă.

19.30: Jurnal pentru străinătate în limba iugoslavă.

19.40: Jurnal pentru străinătate în limba greacă.

19.50: Serviciul de știri germane.

20: Ora oficială; Radio-jurnal (V).

20.15: Jurnal pentru străinătate în limba turcă.

20.25: Teodor Lupu, violoncel.

20.45: Simfonia clopotelor; Domnul nostru Isus Christos.

21: „Hristos pe muntele măslinilor“, Oratoriu pentru soli, cor și orchestră de Beethoven, executat de orchestra Radio, dirij. de Theodor Rogalski. Distribuția: Serafinul, d-ra Silvia Curtin; Hristos, Aurel Alexandrescu; Sf. Petru, Gheorghe Ștefănescu.

22: Ora oficială; Radio-Jurnal (VI); Sport.

22.20: Violoncel (discuri): Largo de Veracini (violoncel: Arturo Bonucci); Adagio din toccata în do major de Bach (violoncel: Mario Giucci); Melodie de Gluck (violoncel: Suggia).

22.30: Corul Capelei Sixtine (discuri): Intreitus de Anerie și Tenebrae de Vittoria; Psalmul 150 de Maudit și Kiric de Vottoria.

22.45: Rugăciuni (discuri): Ave Maria de Vittoria; Coral de Bach (corul bsericii Sf. Toma din Ltipzig); Ave Maria de Arcadelt (corul capelei Sixtine); Corul pelerinilor și rugăciunea Elisabetei din „Tannhäuser“ de Wagner; Crezul de Cretchaminoff.

23.15: Jurnalul pentru străinătate în limbile germană și italiană.

23.30: Muzică simfonică (discuri): S'a împlinit de Bach (orch. simf. Filadelfia, dir. Leopold Stokowsky); Preludiul actului 3 din „Maeștrii cântăreți“ de Wagner (orch. simfonică din Filadelfia, dir. de L. Stokowsky).

23.45: Jurnalul pentru străinătate în limbile franceză și engleză.

PENTRU INIMILE CARITABILE

— Angela Ștefănescu, cu desăvârșire săracă și cu șapte copii mici de întreținut, roagă inimile miloase să-i vie în ajutor. Str. Doamna Ghica 99, București.

— Marița Tudor, bolnavă și săracă, având și trei copii mici, roagă inimile bune să o ajute. Str. Gherase 103.

A. Ionescu, văduvă, operată și eșită de curând din spital și având 7 copii, trăind în mari lipsuri roagă inimile miloase ca să o ajute cu ce vor crede de cuviință de sf. sărbători ale Paștilor. A. Ionescu, str. Moș Ajun 3.

— In str. Vrăjitoarei 5 (fund), locuește în mizerie septuagenera Ecaterina Ianculescu, cu desăvârșire săracă, văduvă și greu bolnavă de epilepsie.

— Dumitrache Grigore din str. Sf. Vasile Tei 28, București, bolnav de piept, fără nici un ajutor, având 2 copii de întreținut, roagă inimile miloase să-i vie în ajutor.

Ion D. Alexandru, str. Tutunari nr. 13, roagă să fie ajutat fiind bolnav de tuberculoză pulmonară, având doi copilași și soția moartă de 2 ani.

Marin Constantinescu, str. Hajdău nr. 6 suburbana Tudor Vladimirescu, cu 10 copii în viață, mai mult mici de cât mari, apelează la inimile miloase.

— Marița Costache, cu 3 copii, oarbă și surdă, roagă să fie ajutată, str. Fundeni nr. 11, în dosul gării de Est.

In strada Grădinari 14 (Herăstrău) locuește în mizerie Maria Constantin Pop, văduvă, bolnavă și operată cu o casă de 4 copii, fără tată și fără sprijin.

Roagă inimile alese să o ajute.

— In str. Spitalului nr. 12 din orașul Roșiori (Teleorman), se sbuciumă în mizerie Frusina Ghiță Voicu, văduvă, bătrână, bolnavă, singură pe lume și fără nici un ajutor de nicăeri. Roagă inimile milostive s'o ajute.

Domnii abonați sunt rugați la orice reclamație sau schimbare de adresă să binevoiască a ne trimite eticheta cu care primesc ziarul, iar spre a fi prompt serviți, la reinoirea abonamentului să lipească pe cuponul mandatului poștal eticheta abonamentului expirat.

FRICȚIUNEA DIANA FRANZBRANTWEIN

DELA ASOC. GENERALĂ A MAEȘTRILOR ȘI CONDUCĂTORILOR DIN INDUSTRIA ARTELOR GRAFICE

Vineri seară 11 Aprilie a. c., asociația și-a ținut obișnuita ședință de comitet, în cadrul căreia s'a hotărât sfințirea drapelului asociației și parastasul pentru pomenirea maeștrilor din artele grafice decedați. Data acestor festivități se va anunța ulterior.

Un recensământ general al evreilor în Franța

Vichy, 12 (Rador). — In Franța se procedează actualmente la un recensământ general al evreilor. Se așteaptă terminarea lui în zona ocupată, pentru a fi început și în Franța neocupată.

Numai în departamentul Seine s'au înregistrat 47.383 evrei, dintre cari 34.152 sunt străini, iar 12.785 naturalizați.

Cele mai multe imigrații evreești în Franța au fost în 1921—1925, când au venit 7252 familii și în 1926/30 cu 7603 capi de familie.

Situația pe teatrele de război

(Urmare din pagina I-a)

perioară a Savei și după ce au silit trupele iugoslave să se retragă de pe pozițiile lor defensive, au intrat în orașul Lyubliana Vineri, 11 Aprilie d. a.

Aceste coloane continuă înaintarea tot pe valea Savei spre a stabili legătura cu cele germane.

Mai la sud trupele italiene au ocupat basinul Ziri și Susak din apropierea zonei frontierii.

In regiunea de nord-est a Iugoslaviei lupte crâncene s'au dat în ultimele zile, în apropiere de Niș și de Krușevaț, unde un grup de divizii iugoslav a opus rezistență înaintării armatei germane de la nord. Luptele au fost deosebit de înverșunate, în deosebi lângă Krușevaț, unde debușează valea Rosinei în aceea a Moravei și în ținutul învecinat.

Germanii au înfrânt rezistența și formațiunile lor blindate înaintează din mai multe părți spre Belgrad. Legătura între trupele germane și cele italiene s'a făcut la punctul Struga, la nordul lacului Ohrida. După luarea contactului la Struga, trupele italiene au ocupat orașul Ohrida.

Trupele britanice și australiene au intrat în acțiune pe frontul de sud grec. Primul contact între aceste trupe și cele germane s'a făcut în câmpia Ianița de lângă Salonic; iar al doilea în sectorul Florina din apropierea Albaniei.

O bătălie crâncenă s'a angajat de eri noapte la nord de Florina la care iau parte trupe germane, grecești, engleze și australiene și care s'a întins în cursul zilei următoare spre vest de Bitolia, în teritoriul iugoslav. Numeroase formațiuni blindate și avioane participă în această bătălie.

Teatrul bătăliei este muntos, cu puține trecători și cu înălțimi între 1500—2000 m. Lanțul de munți se coboară până în apropiere de câmpia Salonicului (Kampana) și el e străbătut de pasul Cacianak, prin care trece drumul ce leagă Florina de Corița. Avioanele germane, britanice și grecești au fost foarte active. Ele au bombardat în valuri succesive coloanele aflate în marș, concentrările de trupe și aerodromurile.

Trupele ungare continuă ocuparea localităților din regiunea cuprinsă între Tisa și Dunăre.

In Cirenaica (Libia italiană) trupele britanice au luat contact cu cele germane și italiene la vest de Tobruk.

După comunicatul ministerului de război englez, în Eritreea armata britanică a socotit numărul prizonierilor italieni la 41.000; iar al celor dela Addis-Abeba din ultimele zile la 5000.

In Abisinia coloanele britanice continuă să urmărească, în diferite direcții, trupele italiene aflate în retragere.

R. S.

CU GÂNDUL LA FRAȚII NOȘTRI

(Urmare din pag. I-a)

de populația civilă și de comunele în care această populație se află așezată. Situate pe vârfuri de munți sau în puncte de trecere de la o vale la alta, nu puține din aceste comune au fost nimicite de bombardamentul armatelor beligerante sau de incendiile provocate de bombardamente și nu puțini locuitori au fost omorâți.

Acum, luăm cunoștință de alte localități bombardate și de alte regiuni în care bântuie războiul. Comunicatele ne spun, de pildă, că, în Iugoslavia, pe lângă Belgrad, au suferit bombardamente aeriene și alte orașe ca Scoplie, Bitolia (Monastir) etc.

Insă în orașul Scoplie — vechiul Uskubi, locul de naștere al împăratului Justinian — trăesc câteva mii de români, ocupând foarte importante situații sociale, economice și intelectuale. In mâinile lor este cea mai mare parte a comerțului, ei formează clasa burgheză cea mai înstărită, precum tot din rândurile lor au ieșit cei mai mulți profesioniști liberi, ca: medici, avocați, ingineri etc.

Cam aceeași situație este și în orașul Bitolia, unde — ce-i drept — numărul românilor a fost mult mai mare în vremea când Macedonia se găsea sub stăpânirea turcească. Nu mai pomenim că tot în timpul stăpânirii turcești, noi am avut la Bitolia cel mai vechiu liceu român în Peninsula Balcanică, liceu, care, împreună cu multe alte școli și biserici, au fost închise de noii stăpânitori ai provinciei. Sunt fapte a căror amintire dureroasă nu se poate șterge.

Dar războiul din Balcani nu va cruța și alte regiuni, fie din Iugoslavia, fie din Grecia, regiuni locuite de români. Nu va cruța nici pe românii din Timoc, nici pe cei din Banatul iugoslav și nici pe cei din Tracia și din Macedonia grecească.

Frații noștri de peste Dunăre trăesc zile de tragedie cumplită. Făcând dovada unei nedesmințite vitejii și a unei lealități, pe care tratamentul vitreg de care au avut și au parte, n'a putut-o clătina, tinerii și bărbații români din Iugoslavia vor lupta și vor cădea și fără să aibă măcar mângâerea că familiile lor vor fi crutate de ororile războiului.

N. BATZARIA

CONCERT DE VIOARĂ, VIOLONCEL ȘI PIAN

Mâine, Luni 14 Aprilie ora 8,30 seara, va fi în sala Dalles concertul domnilor: George Manoliu, vioară, acompaniat la pian de d. Nicolae Marcovici, și Ion Fotino, violoncel, acompaniat la pian de d-na Maria Fotino.

In program: Sonata în sol minor de Beethoven, Sonata în la major de Frank și Trio în si bemol major de Beethoven.

Concertul este organizat de asociația sportivă „Dor de Ducă“.

TANTZI COCEA

Cu cassa închisă se joacă
EXTRAORDINARA COMEDIE
Eva în Vitrină
AZI
MATINEU Ora 3.30 SEARA 8.15
Teatrul din Sărindar

ȘTIINȚA PENTRU TOȚI

Caprele negre

de RAUL CĂLINESCU
Conferențiar universitar

Pajiștea alpină se răsfață în mii de flori. Oile pasc liniștite. In aerul proaspăt de munte răsună din când în când tălăngi. Ecoul prăpăstiilor le răspunde prelung.

. . . .

O siluetă neagră, tăiată din linii aspre, aducând a capră, cu coarnele drepte, încovoiate dela vârf înapoi, stă încremenită pe stâncă, parc'ar fi crescută din ea. E capra neagră, conducătoarea cârdului care paște în căldările muntelui, sub primele raze ale dimineții. In fiecare dimineață ea stă astfel la postul său de veghe, adulmecând vântul și fiind atentă la fiecare pietricică ce se rostogolește pe coaste. Este o capră bătrână, plină de experiență, așa că-și dă repede seama că nu e nici-o primejdie. Deaceea coboară și ea la cârd, de ceialaltă parte a crestei, unde, pe o poliță de piatră se'ntinde o minunată pășune de iarbă grasă, smălțată de flori și care n'a fost întinată niciodată de oi. Căci polița de piatră e atât de izolată și prăpăstioasă încât numai copitele ca de gumă ale caprelor negre pot urca până la ea.

La amiază, caprele se așează jos, în iarbă, pentru a se odihni și încep să rumege în liniște.

✻

Un ied sare deodată în picioare, dând semne vădite de plictiseală. Cu un salt vioi se cațără provocator pe un bolovan. Ceilalți iezi se fac că nu-l văd. Dar împelițatul se repede la ei și face pe vreo doi să se scoale în picioare. Unul, somnoros și deranjat, caută să-l împungă. Dar se ridică drept în sus pe picioruşele dinapoi, ca doi drăcușori care ar dansa polca, apoi se lasă în jos și deodată capetele lor mititele și grațioase se pocnesc cu un sgomot sec. Acum se prefac că nu-i mai interesează lupta dar după câteva clipe se ciocnesc iar cap în cap. O mișcare mai violentă face să se desprindă o piatră de sub picioare iedului atacat, care alunecă și se dă peste cap. Iedul rămas în picioare, se uită nedumerit, apoi cu mirare și în fine cu fală, la frățiorul căzut. Un zâmbet batjocoritor îi flutură în colțul buzelor, dar celălalt, căzut din greșeala sa, se ridică repede în picioare și umblă cu indiferență, ca și când nu s'ar fi întâmplat nimic. Acum se 'ndreaptă, spre un al treilea, dar atacatorul nu-l slăbește de loc, se ține într'una după el și se preface că-l atacă iarăși dar acum izbește în pântece pe cel de-al treilea, care, luat fără veste, se ridică repede în două picioruşe și e gata să răspundă la luptă. Sbenguiala iezilor continuă mai departe, în chipul acesta, plină de grație și agerime.

•

Dar deodată jocul iezilor încetează și caprele au amuțit. Capra conducătoare a dat semnalul de alarmă. După ce s'a sucit îndelung, neliniștită, pe locul ei de păscut, aflător la oarecare distanță de cel al cârdului, după ce și-a înălțat capul de mai multe ori, a adulmecat aerul, sacadat și a privit într'una înspre prăpastia cea mare, ca un adevărat simbol al vigilenții, ea a șuerat puternic pe nări, ca o suspinare răgușită dar pătrunzătoare, ce se aude de departe — și a bătut pământul cu copita, semn de primejdie mare.

Intr'adevăr, din jos se înalță până la capre un sgomot straniu. Acum se aude deslușit o scârțâire ca de fier ce răcâie piatra, apoi se văd doi turiști care urcă cu greu coasta muntelui, opintindu-și bocancii în țancuri. Un bolovan se desprinde în drumul lor și se prăvale în jos, sgomotos, în salturi năprasnice.

Capra conducătoare mai privește odată, cu curiozitate și cumpănind primejdia, apoi o ia la goană în sus, urmată de tot cârdul, format din vrea 20 capete de iezi, puiendrii de un an, țapi tineri și capre mai bătrâne. Animalele se revarsă peste pante și grohotișuri ca o cascadă brunăaurie, sărind mai bine la urcuș decât la coborîș.

Când se lasă în jos pe vre-un repeziș puternic, ele caută să micșoreze iuțeala coborârii lăsându-se pe picioarele dinapoi, cu care frânează viteza. Odată ajunsă pe creastă, capra conducătoare își ciulește urechile și așteaptă să sosească și celelalte. Apoi, cu toate pornesc mai departe și călăuza se oprește din nou pe un dâmb înflorit. Urechile îi rămân ciulite și trupul încordat tot. In jur e liniște — iar adierea vântului nu aduce pe aripile-i diafane nici-o urmă de primejdie. Deaceea cârdul de capre negre se'ntoarce liniștit la polițele cu iarbă.

Capră neagră cu iezi

✻

In timpul acesta țapii bătrâni sălășluesc printre jepi, păscând iarba aromată a poienițelor și nesinchisindu-se că există în lume capre și iezi. Numai arareori se rătăcește câte unul în goliștea alpină, dar așa morocănos cum e nu stă mult în societatea muierilor și a copiilor — și se retrage curând în jepi.

Dar nici caprelor nu le pasă prea mult de ei și tot timpul verii duc o viață liberă și independentă, ziua păscând pe goliștele alpine și polițele de piatră, noaptea adăpostindu-se printre stânci.

✻

Vara trecuse și venise Octombrie. Toamna presărase aur peste pășunile alpine. Tufișurile purpurii de rododendron sângeraseră și crinii de munte, singurii brazi cu frunze căzătoare dela noi, păreau făclii aprinse. Turmele de oi coborâseră dela munte, părăsind stânele. Peste câteva zile o horă veselă de fulgi argintii pudrase înălțimile. Păraiele muntelui înghețaseră.

In noaptea aceea de sfârșit de Octombrie, caprele nu-și mai găseau astâmpăr. Luna lumina crestele ca ziua, așa că ele puteau paște foarte bine și în toiul nopții, numai că iarba era cam acoperită de zăpadă. Blana lor se'ntunecase la coloare și ochii le străluceau mai tare. Venise timpul gonirei. Caprei conducătoare îi venise o neastâmpărată poftă de sărătură. Deaceea o luă pe vale în jos, spre stâna părăsită dela marginea pădurii și după ea tot cârdul. Infruntând putoarea oilor, pe care altă dată n'o pot suferi, caprele negre se apucară cu toate să lingă stâna, copacii și stâncile din jur, de care se frecaseră oile. Apoi se retraseră din nou la goliște.

In zorii zilei ieșiră din desișurile jepilor și țapii bătrâni care se strânseră la cârd. După o vară de trândăvie țopăiau acum veseli și înviorați, alergând pe crestele cele mai prăpăstioase, izbindu-se crunt cu coarnele și împungându-se de moarte. In dimineața aceea de pomină unul dintre luptători a fost aruncat într'o prăpastie, unde și-a frânt oasele, iar altul a fost spintecat cu pumnalele încoviate ale coarnelor, de un adversar năbădăios.

In aerul rece de toamnă plutea un puternic și ațâțător miros de capră. Țapii se băteau de moarte și apoi fugăreau caprele. Iezii fugeau înspăimântați ,iar țapii tineri tremurau de frică dar și de o voluptate încă neînțeleasă de ei.

Un țap bătrân, cu blana argintată, se apropie țanțoș de cârdul femeilor și înaintă drept spre capra conducătoare, care ar fi vrut să fugă dar era țintuită pe loc de o nelămurită dar puternică dorință.

. . . .

Zăpada proaspăt căzută era măcinată în copite, arătând urmele luptei și locul gonitei.

Prin mijlocul lunei Noembrie perechile se retrăseseră care încotro printre jepi, la marginea de sus a pădurii, unde trăiră toată iarna.

✻

Ultimele polițe de iarbă din goliștea alpină erau acoperite de un strat gros de zăpadă. Caprele negre sunt rezistente la cele mai grozave viscole, înfruntând neadăpostite furtunile cu ploi și zăpezi. Ele nu pot răbda însă foamea. Deaceea, cârdul nostru, slăbit și de goniță, cobori pe văi, în partea de sus a pădurii de brad, hrănindu-se aici cu smicele, mușchi, cetină și licheni, din cei care spânzură pe ramurile brazilor.

In timpul acesta se'ntâmplă și o nenorocire. Una din capre, întinzându-și gâtul după licheni, își prinse coarnele între ramuri și muri astfel spânzurată, în chinurile cele mai grele.

Dar o nenorocire nu vine niciodată singură. O pajură, planând deasupra cârdului, care tocmai cobora o prăpastie, își fâlfâi aripile de bronz deasupra unui ied, pe care-l înhăță în ghiare mai înainte ca mama lui să-l poată apăra. Iar un râs stând la pândă într'un molift, se repezise la alt țăpulean, răsleț, îi înfipsese colții în beregată de nici nu mai putea behăi și-i sfâșiase pieptul cu ghiarele-i ascuțite.

✻

După zilele mohorâte și triste ale iernii, cerul devenise iarăși senin. Zăpada se topise printre jepi în sus și pâraiele gâlgâiau vesele pretutindeni. Era în Aprilie. Flori multe smălțau pășunea.

Jepii începuseră să lăstărească și acolo, printre ei, după un bolovan acoperit cu licheni, se afla un loc mai uscat, tapetat cu o iarbă ca de mătase, stropită cu dedițel în floare. Aici era culcușul de leuzie al caprei conducătoare, care zăcea în el obosită. Trupul îi tresălta din când în când înfiorat. Nările și ochii i se deschideau larg și într'o clipă trăi miracolul vieții născânde. După naștere uitase orice suferință. Lângă ea zăceau acum doi iezi drăgălași și neputincioși, pe care-i lingea molcom cu limba-i aspră. Acum alte simțăminte o cotropeau, sufletul îi era plin de duioșie și iubire față de puii săi neajutorați, cărora va trebui să le poarte de grije, să-i hrănească, să-i învețe și să-i ajute în toate greutățile vieții. După câteva ore dela naștere, iezii stau deja în picioare.

✻

Trecuse o săptămână [illegible] terea iezilor. Aceștia d[illegible] între timp tot atât de a[illegible] mama lor, pe care acum o u[illegible] în toate părțile.

Intr'o seară, când umbrele v[illegible]rii și catifelate ale amurgului ur[illegible]cau pe înălțimi, iezii trecură cu mama lor pe lângă scheletul unei capre spânzurate cu coarnele în ramurile unui brad și se cutremurară.

Nu știu — dar simțiră îndată că viața ce'ncepeau pe înălțimi nu era ușoară și instinctiv se alipiră mai tare de mama lor.